

प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) च्या घटक
क्र. ४ BLC खालील पात्र लाभार्थ्यांना राज्य
हिश्श्याचा निधी रु. १ लाख महाराष्ट्र निवारा
निधीतून सरसकट वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृहनिर्माण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : बैठक-२०१९/ प्र.क्र.१७/गृनिधो-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

३ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक:- ०९ ऑगस्ट, २०१९

वाचा:-

- १) शासन आदेश क्रमांक संकिर्ण- २०१८/ प्र.क्र.३६/गृनिधो-२, दि.०२.०८.२०१८.
- २) शासन आदेश क्रमांक संकिर्ण- २०१८/ प्र.क्र.३६/गृनिधो-२, दि.०८.०२.२०१९.

प्रस्तावना :-

प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत “सर्वांसाठी घरे -२०२२” बाबत केंद्र शासनाने सन-२०१५ मध्ये धोरण जाहीर केलेले आहे. सदर धोरणाची राज्यात अंमलबजावणी करण्याकरीता राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक १ डिसेंबर, २०१५ च्या बैठकीमध्ये मान्यता दिलेली आहे. त्यानुषंगाने दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यांत आलेला आहे. सदर योजना राज्यातील ३८६ स्थानिक नागरी स्वराज्य संस्था, मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ नागपूर महानगर प्रादेशिक विकास प्राधिकरण, शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO), महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (MSRDC), नवी मुंबई विमानतळ प्रभाव अधिसूचित क्षेत्र (NAINA), नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (NMRDA) सर्व कटक मंडळे (Cantonment Board) इ. च्या नियोजन क्षेत्रांमध्ये राबविण्यात येत आहे. प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत राज्याने सन २०२२ पर्यंत १९.४० लक्ष घरकुल निर्मितीचे उद्दिष्ट निश्चित केलेले आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजना १) ISSR, २) CLSS, ३) AHP आणि ४) BLC अशा एकूण ४ घटकांतर्गत राबविण्यात येते. सदर घटकांपैकी घटक क्र.१,३ व ४ हे राज्य शासनामार्फत राबविण्यात येत असून घटक क्र.२ हा १००% केंद्र पुरस्कृत घटक म्हणून NHB व HUDCO मार्फत राबविण्यात येत आहे. घटक क्र.१ साठी केंद्र व राज्य सरकारचे अनुदान प्रती लाभार्थी रु.१.० लक्ष इतके, असून घटक क्र.३ व ४ साठी केंद्र सरकारचे अनुदान प्रती लाभार्थी रु.१.५ लक्ष इतके तर राज्य शासनाचे अनुदान प्रती लाभार्थी रु.१.० लक्ष इतके आहे. घटक क्र.२ साठी विवक्षित बँका / गृहनिर्माण वित्तीय कंपन्या व इतर संस्था यांच्याकडून रु.६.०० लक्ष पर्यंत ६.५ % दराने २० वर्षांपर्यंतच्या कालावधीसाठी सवलतीच्या दराने कर्ज उपलब्ध करून देण्यात येते. रु.६.०० लक्ष वरील कर्ज व्याजदर अनुदान विरहित असते.

प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मागर्दशक सूचनानुसार केंद्र हिश्याचा निधी ४०%, ४०% आणि २०% अशा ३ टप्प्यांत वितरीत करण्याची तरतूद आहे. पात्र लाभार्थ्यांना गरजेनुसार राज्य हिश्याचा निधी उपलब्ध करून देता यावा, या हेतूने राज्य शासनाने आपल्या हिश्याच्या निधी वितरणाबाबत ठोस धोरण ठरविलेले नाही. प्रधानमंत्री आवास योजनेचे निश्चित केलेले उद्दीष्ट विहीत कालावधीत पूर्ण करण्यासाठी आणि CSMC ने मान्यता दिलेल्या BLC घटकांतर्गतच्या प्रकल्पाला गती देण्यासाठी घटक क्र. ४ - आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील लाभार्थ्यांवारे वैयक्तीक स्वरूपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) खालील लाभार्थ्यांना राज्य हिश्याच्या पहिल्या हप्त्याचा निधी प्रती लाभार्थी रु. ४० हजार प्रमाणे सरसकट महाराष्ट्र निवारा निधीतून वितरीत करण्याचे शासन आदेश दि.०२ ऑगस्ट, २०१८ रोजी निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.

प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या आढावा बैठकी दरम्यान असे निर्दर्शनास आले की, राज्यातील घटक क्र. ४ - आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील लाभार्थ्यांवारे वैयक्तीक स्वरूपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) खालील प्रकल्पाची कामे वेगाने चालू असून सदर घटकातील कामाची प्रगती समाधानकारक आहे. तथापि, निधी अभावी राज्यातील प्रस्तुत घटकांतर्गतच्या घरकुलांची कामे मोठ्या प्रमाणावर खोळबळेली आहेत. अशातच केंद्र शासनाच्या हिश्याचा निधी मिळण्यास विलंब होत आहे.

वरिल वस्तुस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर शासन आता पुढील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

केंद्रीय मान्यता व संनियत्रंण समितीने मंजूर केलेल्या प्रकल्पातील प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या घटक क्र. ४ - आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील लाभार्थ्यांवारे वैयक्तीक स्वरूपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) खालील पात्र लाभार्थ्यांना राज्य हिश्याचा संपूर्ण निधी प्रती लाभार्थी रु.१ लाख याप्रमाणे महाराष्ट्र निवारा निधीतून सरसकट वितरीत करण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे. त्यानुषंगाने म्हाडाने केंद्रीय मान्यता व संनियत्रंण समितीने मंजूर केलेल्या प्रकल्पातील प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या घटक क्र. ४-आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील लाभार्थ्यांवारे वैयक्तीक स्वरूपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) खालील ज्या पात्र लाभार्थ्यांना दि. ०२.०८.२०१८ च्या शासन आदेशान्वये राज्य हिश्याचा पहिला हप्ता रु. ४० हजार तसेच दि. ०८.०२.२०१९ च्या शासन आदेशान्वये राज्य हिश्याचा दुसरा हप्ता रु. ४० हजार यापूर्वीच वितरीत केला असेल त्यांना उर्वरित निधी, तर ज्या पात्र लाभार्थ्यांना पहिला आणि दुसरा हप्त्याचा निधी काही कारणास्तव वितरीत करण्यात आला नसेल, त्यांना राज्य हिश्याचा प्रती लाभार्थी रु. १ लाख याप्रमाणे सरसकट वितरीत करण्याची कार्यवाही तातडीने करावी. तसेच राज्य हिश्याचा सदर निधी खर्च झाल्याबाबत उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य राहील.

प्रकरणानुषंगाने वितरित करण्यात येणाऱ्या राज्य हिश्शयाच्या निधीचा योग्य विनियोग तसेच प्रकल्पाची भौतिक प्रगती याबाबतच्या नियंत्रणाची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेची राहील. तसेच सदर योजनेतर्गत मंजूर घरकुले बांधुन पूर्ण करून घेण्याची जबाबदारीही संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेची राहील. किंबहुना, प्रकरणानुषंगाने भविष्यात काही अनियमितता झाल्यास तसेच महालेखापाल कार्यालयाकडून काही परिच्छेद उपस्थित करण्यात आल्यास त्याचेही उत्तरदायित्व संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेचे राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१९०८०९१३२००९०६०९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(दुर्गाप्रसाद मैलावरम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन (पत्राने)
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ३) मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ४) मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ५) मा.मंत्री (गृहनिर्माण) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ६) मा.राज्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ८) श्री. राजेंद्र मिरगणे, सह अध्यक्ष, महाहौसिंग, साखर भवन, मुंबई.
- ९) उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
- १०) श्री. संजय उपाध्याय, महाहौसिंग, साखर भवन, मुंबई.
- ११) व्यवस्थापकीय संचालक, शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्प, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
- १३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, धारावी पुनर्वसन प्रकल्प, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
- १४) संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई.
- १५) सर्व उप सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) निवडनस्ती/ गृनिधो-२ कार्यासन, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.